



Raadsbrief beantwoording vragen schriftelijk overleg VVD en CU naar aanleiding van voortgangsbrief Vluchtelingen

Datum 11 augustus 2026

Onderwerp Beantwoording vragen schriftelijk overleg van VVD en CU n.a.v. raadsbrief voortgang vluchtelingen

Versienummer 1

Portefeuillehouder Arjan Spaans

Bijlagen

Bijlage 1- Verzamelbrief minister van Asiel en Migratie
2- Vragen van raadsfractie van VVD
3- Vragen van raadsfractie van CU

Openbaarheid

☒ Openbaar
☐ Geheim

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De beantwoording van vragen schriftelijk overleg VVD en CU n.a.v. raadsbrief voortgang vluchtelingen.



Datum 11 augustus 2026

Inleiding

De raadsfracties van VVD en CU hebben in het schriftelijke overleg van 12 juni jl. vragen gesteld naar aanleiding van de voortgangsbrief aan de raad over vluchtelingen.

Kernboodschap

De raadsfractie van VVD stelt de volgende vragen:

Vraag 1: Door het transitiedocument bewegen ontheemden uit Oekraïne naar reguliere rechten met betrekking tot arbeidsparticipatie, zorg en wonen. Een van de doelstellingen is het afbouwen naar reguliere huisvesting en transformeren van gemeentelijke opvanglocaties. In Zwolle zijn dit nu vooral kantoorpanden die voor bewoning geschikt zijn gemaakt. Welk scenario met betrekking tot ombouwen tot reguliere huisvesting of kijken naar andere locaties heeft de voorkeur voor de gemeente Zwolle?

Antwoord: Op dit moment kan nog geen concreet scenario worden geschetst voor de toekomstige huisvesting van Oekraïense ontheemden. De RTB (richtlijn tijdelijke bescherming) is onlangs verlengd tot maart 2028 en het Rijk werkt aan de verdere uitwerking van de toekomstige positie van Oekraïense ontheemden na afloop van de tijdelijke bescherming. De keuzes die het Rijk hierin maakt zijn van invloed op de wijze waarop gemeenten invulling kunnen geven aan de toekomstige huisvesting en ondersteuning van deze doelgroep. Binnen de gemeente Zwolle zijn hierover op dit moment nog geen besluiten genomen. Er is daarom ook nog geen voorkeur voor een scenario, zoals het transformeren van bestaande opvanglocaties of het inzetten op andere vormen van huisvesting. Op het moment dat hierover besluitvorming aan de orde is, zullen voorstellen via de reguliere bestuurlijke besluitvorming aan uw raad worden voorgelegd.

Vraag 2: Als deze groep reguliere rechten krijgt, is de kans groot dat zij net als andere doelgroepen een beroep doen op de huursector voor zowel sociale als particuliere huur. Is in beeld wat mogelijk is voor de huidige 722 ontheemden, hoe groot de beschikbaarheid van woningen in beide sectoren is en hoe staat deze in verhouding tot de wachtlijsten van andere doelgroepen?

Antwoord: Vooralsnog is er, zoals gemeld, nog geen sprake van beëindiging van de RTB voor Oekraïense ontheemden. Uit de contouren van het Rijksbeleid blijkt dat het Rijk inzet op transitie uit de tijdelijke bescherming voor Oekraïense ontheemden via drie sporen: - bevorderen van vrijwillige terugkeer en wederopbouw - verkennen van doorstroom naar reguliere verblijfsvergunningen - een vangnet via een nader te vormen driejarig transitiedocument.

Het Rijksbeleid is nog in ontwikkeling, het is op dit moment dan ook nog niet helder hoe genoemde sporen worden uitgewerkt en welke maatregelen per spoor worden genomen. Vervolgens is de vraag aan de orde welke situatie van toepassing is op de Oekraïense ontheemden die dan in de Zwolse opvangvoorzieningen verblijven. Een deel van hen zal mogelijk terugkeren naar Oekraïne en dus geen aanspraak maken op sociale en/of particuliere huurwoningen. Voor de groep Oekraïners die voor langere tijd in Nederland of Zwolle verblijft, zal op termijn moeten worden gezien welke woonoplossingen passend zijn. Op dit moment zijn hierover binnen de gemeente Zwolle nog geen besluiten genomen.



Datum 11 augustus 2026

De hier te maken keuzes vragen om een zorgvuldige afweging, waarbij zowel de ontwikkelingen rondom de doelgroep als de Zwolse situatie en de landelijke context worden betrokken. In de verzamelbrief van 26 juni 2026 (zie bijlage) geeft de minister van Asiel en Migratie aan dat een deel van de Oekraïense ontheemden mogelijk opteren voor een langduriger verblijf in Nederland, ook na afloop van de verlengde RTB. Het Rijk zal in kaart brengen welke voorbereidingen nodig zijn om dit mogelijk te maken, waarbij de druk op sociale voorzieningen zo minimaal mogelijk blijft en waarbij terugkeer op enig moment wordt bevorderd. Het is op dit moment nog niet mogelijk om vooruit te lopen op de wijze waarop Zwolle in de toekomst invulling zal geven aan de huisvesting van Oekraïense ontheemden. Welke vormen van huisvesting nodig zullen zijn voor Oekraïense ontheemden en hoe dit zich zal gaan verhouden tot de beschikbaarheid van woningen in de huursector in Zwolle, kan dan ook niet op voorhand worden aangegeven. Er is nog geen voorkeur voor een specifiek scenario. Eventuele keuzes hierover zullen op een later moment, via de reguliere bestuurlijke besluitvorming, aan uw raad worden voorgelegd.

Vraag 3: In de brief staat dat per 1 mei 2026 de gemeente middelen zou moeten ontvangen van het kabinet om te helpen huisvesting voor de duur van vijf jaar voor deze doelgroepen te realiseren. Zijn deze inmiddels al beschikbaar en wat gaat de gemeente met deze middelen de komende tijd doen om zich op de situatie van maart 2027 voor te bereiden?

Antwoord: In dezelfde verzamelbrief van 26 juni jl. heeft de minister de DFR (Doelgroep Flexibele Regeling) aangekondigd. Deze regeling is per 1 juli jl. in werking getreden en heeft een looptijd tot maart 2030. Deze regeling biedt gemeenten meer ruimte voor investeringen in opvanglocaties door uit te gaan van een langere investeringstermijn. Daarnaast maakt de regeling het mogelijk locaties flexibel in te zetten voor verschillende asiel- en migratiedoelgroepen. Voor Zwolle betekent dit dat de vergoeding voor opvang van Oekraïense ontheemden vanaf 2027 via deze regeling zal worden aangevraagd (de huidige regeling de BeOO, Bekostigingsregeling Opvang Ontheemden Oekraïne, komt namelijk per 1 januari a.s. te vervallen). Voor het restant van 2026 blijft de voor Zwolle de huidige regeling (BeOO) van toepassing. Uiteraard zullen wij ook verkennen in hoeverre de DFR ingezet kan worden voor nieuw te realiseren opvanglocaties in Zwolle, zowel voor Oekraïense ontheemden als overige vluchtelingen.

De raadsfractie van **CU** stelt de volgende vragen:

Vraag 1: In hoeverre worden lokale werkgevers, maatschappelijke organisaties, vrijwilligersinitiatieven en kerken betrokken bij de uitvoering van het uitgangspunt 'meedoen vanaf dag één'?

Antwoord: Het succes van *meedoen vanaf dag één* is in hoge mate afhankelijk van de inzet en betrokkenheid van lokale werkgevers, maatschappelijke organisaties, vrijwilligersinitiatieven en kerken. Daarom worden verschillende partijen al in deze verkennende fase actief betrokken bij de visievorming.

In de verdere uitwerking en uitvoering van de plannen blijft de samenwerking met deze partners essentieel. Afhankelijk van de concrete invulling worden verbindingen versterkt en nieuwe samenwerkingen aangegaan, zodat deze partijen een structurele rol kunnen spelen in het realiseren van meedoen vanaf dag één.

De eerste contacten met wijkverenigingen en sociale partners zijn inmiddels gelegd.



Datum 11 augustus 2026

Vraag 2: Het college kondigt de pilot Buurtgenoten aan, gebaseerd op de filosofie van Plan Einstein. Welke concrete doelstellingen zijn voor deze pilot geformuleerd en aan welke criteria zal het college het succes van deze aanpak beoordelen?

Antwoord: Op dit moment zijn de concrete doelstellingen van het project nog niet met de raad gedeeld, omdat het vooronderzoek zich nog in de afrondende fase bevindt. De uitgangspunten van 'Buurtgenoten' sluiten aan bij de principes van Plan Einstein: samen werken, samen leven en samen leren.

Buurtgenoten maakt onderdeel uit van de bredere visie Meedoen vanaf dag één, die is opgebouwd uit twee pijlers: (a) zelfredzaamheid en (b) samenredzaamheid. Binnen deze visie vormt 'Buurtgenoten' een belangrijk onderdeel van de pijler samenredzaamheid en draagt het bij aan de overkoepelende doelen van Meedoen vanaf dag één.

De eerste contouren van de doelstelling en visie van 'Buurtgenoten' zijn inmiddels uitgewerkt. Een nadere uitwerking hiervan zal naar verwachting in het vierde kwartaal van 2026 aan de raad worden voorgelegd als onderdeel van de visie Meedoen vanaf dag één.

Vraag 3: Op welke wijze worden buurtbewoners betrokken bij de uitvoering van Buurtgenoten en hoe wordt bevorderd dat de pilot daadwerkelijk leidt tot wederzijdse ontmoeting, participatie en sociale samenhang in de wijk?

Antwoord: Bij de voorbereiding van de realisatie van het azc in de Tippe zijn buurtbewoners actief betrokken bij de uitvoering van 'Buurtgenoten' via de klankbordgroep. Er is binnen de klankbordgroep een werkgroep "samenleven in de buurt", welke meedenkt over Buurtgenoten. Er wordt nagedacht over hoe straks de nieuwe bewoners van het azc goed kunnen landen in de wijk en wat hier mogelijk nu al voor gedaan kan worden aangezien de opening nog best een tijd op zich laat wachten.

In de aanloop naar de opening van het azc in de Tippe gaan we kijken hoe we zoveel mogelijk bekendheid kunnen geven aan project 'Buurtgenoten' zodat de herkenbaarheid wordt vergroot. We inventariseren wat we al doen in Zwolle en gaan verbinding zoeken met partners in de wijken voor meer ontmoeting. Het eerste pilotproject wat we gaan draaien is een project om voetballers van het azc beter te laten doorstromen naar Zwolse voetbalclubs waardoor integratie wordt bevorderd. Hierbij worden voetbalclubs actief betrokken.

Vraag 4: Wanneer verwacht het college de eerste resultaten van Buurtgenoten met de raad te kunnen delen en welke evaluatiemomenten zijn voorzien?

Antwoord: De ontwikkeling van Buurtgenoten is een doorlopend proces, waar we nu nog middenin zitten. De eerste pilotprojecten worden op dit moment verkend. Het eerste project wordt na de zomer opgestart en heeft de duur van een jaar. We zullen in Q4 van 2026 meer informatie geven over het rapporteren van resultaten en de reguliere evaluatiecyclus, in lijn met een breder plan voor 'Meedoen vanaf dag één'.



Datum 11 augustus 2026

Openbaarheid

Deze raadsbrief en alle bijlagen zijn openbaar.

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

burgemeester, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer